

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXIX, ЧИСЛО 24, ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж., ПОНЕДІЛОК, 31-го СІЧНЯ, 1921. VOL. XXIX, No. 24, JERSEY CITY, N. J., MONDAY, JANUARY 31, 1921. THIRD CENT

Нарешті акція для помочі безробітним.

ВАШІНГТОН, 28. січня. — Є вигляди, що наконечні почнуть акцію помочі безробітним у Злучених Державах. Сенатор Кеіон висловив в сенаті резолюцію, в якій припрошується президенту Злучених Держав прислати рішучі будучі роботи, котрі ухвалені законодавчими властями, в тій цілі, щоб дати як найбільше робіт безробітним. Серед senatorів планує настрій прихильний такій угоді.

Тимчасом комітет сенату для справ виконання та праці, до котрого відіслано резолюцію Кеіона, уже почав збирання інформації про розміри безробіття по країні. Предікатець сего комітету вислав телеграму до всіх губернаторів стейтів та майорів міст, із запитом про число безробітних в їх стейтах або місцевостях.

Комітет наміре зробити ряд публичних переслухань в справі безробіття та запропонованої помочі. Сенатор Кеіон заявив, що він не сподівається, щоб президент Вілсон хотів в який небудь спосіб ставати на перешкоді його законопроекти. Його законопроект не пропонує жадних нових видатків; він просто каже почати зараз всі публичні роботи, уже ухвалені. Під тим публичними роботами Кеіон розуміє будову доріг, публичних будинків, портів і других тим подібних. Він каже, що тепер стоїть яких 160 мільонів доларів, ухваленних, а не ужитих.

ЗЕЛІЗНИЦІ ХОЧУТЬ ОБИЖИТИ ЗАПЛАТУ ДВОМ МІЛІОНАМ РОБІТНИКІВ.

Пів мільярда доларів мали б робітники втратити через знижку.

ШКАГО, 29. січня. — Зелізниці почали акцію за обниженням робітничої заплати до двох мільонів робітників, що працюють на американських зелізницях. Представителі кількох великих американських зелізниць відбули увчора конференцію з так званім „комітетом праці“ при „американським товаристві зелізничних зарідів“ та розділи над тим, як американська публіка віднеслася до обниження заплати робітникам, котра вносила б від 400.000 до 500.000 доларів в рік. Щоб настрій прихильно публіку до такої пропозиції, зелізниці запропонувать рівночасно з обниженням заплати обниження ціни за перевіз.

ЕЛІЗАБЕТ, 28. січня. — Нині відбулася тут конференція між урядниками Бетелем Шпінбіндінг Корпорейшн та п'ятьма представниками юній, належачи до Американської Федерації Праці, на котрій розібрали питання обниження заплати робітникам сего підприємства о 25 процент. Контракт між юніями та підприємцями скінчився останнього місяця.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 28. січня. — Представителі робітників в атлантській побережній промисловій раді будували кораблях подають до відома, що робітники мають рішити голодуванням, як прийняти знижку, запроповану підприємцями будови кораблях. Ся знижка вносить в случаю Бетелем Шпінбіндінг Корпорейшн 25 процент, в других случаях 10 процент.

ЗАПОМАГАЮТЬ ФАРМЕРІВ ЛЕГКИМ КРЕДИТОМ.

ВАШІНГТОН, 28. січня. — Сенатор з Айови Кеіон висловив в сенаті законопроект, після котрого фермери мають дістати легкий кредит. Сей законопроект оснуйте товариство сільськогосподарського кредиту з основним капіталом 25 мільонів доларів, котрі має достарити американське правительство. Се кредиторство товариство має мати 48 філій, (бренчі), по одній в кождім стейті.

СТРАК НА СТІТКАХ В 5 МІСТАХ СТЕЙТУ НЬ-ЙОРК.

ОЛБАНІ, Нью-Йорк, 28. січня. — В містах Олбані, Трой, Коркгове, Вотергайт та Ренселер перервано нині вночі трамвайне службю. Покинучи свою денну роботу, робітники лишили трамвай і заповили, що завтра ані одно колесо трамває не буде обертатися. Се протест робітників проти обниження їх заплати. Заплату знижено з 60 центів на 45 центів на годину. На страйк вийшло 1.200 робітників.

ПЕРЕВОДЖЕННЄ В ЖИТЄ ПРОГІВІЩИННОГО ЗАКОНА СТРАШНІШЕ ЯК ВІЯНА.

ВАШІНГТОН, 28. січня. — Підчас переслуханя перед бюджетним комітетом сенату Гейлєр, голова Аліт-Салон Ліг, заявив, що процент убитих урядників, що нагадують на виконуваний закон проти горячих напиктів, більший як процент американських жоівнів, убитих у світовій війні.

ВОЗДУШНА ФЛОТА ВАЖНІША ВІД МОРСЬКОЇ.

ВАШІНГТОН, 28. січня. — Підчас переслуханя перед субкомітетом палати послів для зменшення армії генерал Мічел заявив, що в повначасній війні справа воздушних суден важніша від справ морських кораблях.

ОБТИНАЮТЬ ДО ПОЛОВИНИ ВИДАТКИ НА АРМІЮ.

ВАШІНГТОН, 28. січня. — Бюджетний комітет палати послів об'яв на подорожні видатки на армію. Секретар війни заявив, що в повначасній війні армія, складеної з 329 мільонів доларів. Міністер війни хотів армію, складеної з 280.000 мужи та 14.000 офіцерів, а комітет заявився за армію з 150.000 мужи та 13.000 офіцерів.

ХОЧУТЬ ЗНЕСЕННЯ КАРИ СМЕРТІ.

ГАРТФОРД, Коннектикат, 28. січня. — В палаті послів легіслатури висладо законопроект, котрий зводить кару смерті, а зародити на ді місце доживотну в'язницю. Сей закон забороняє рівночасно помилувати злочинців, котри воєни не відбули що найменше половину своєї карі.

ВІСТІ З ГАЛІЧИНИ.

З БОЛЕХІВЩИНИ.

З настроїв Болеківщини. — Сирітський Захист. — Український театр.

Понуро й сумно тепер в Болеківці. Кількалітня воєнна хуртовина зруйнувала весь передвоєнний культурно-національний доробок. Головні інституції „Свіча“ і „Народний Дім“ цілком зрабовані. Бібліотека Народного Дому, що обіймає майже всю нашу бетристуку і огато наукових творів, рознесена. По болеківському „Борні“ і „Соколі“ і слід загину. Товариство-кредитова спілка „Надія“ ледви живітє. „Братська Поім“ припинила свою діяльність. Філії і всі три читальні „Простіт“ не проявляють ніякого життя. Нечисельна принита інтелігенція й апатичне як вводи мішанство звернені у свої власні сім'ї. Апроізачія в місті няк; сільському, гірському населенню заглядає год в очі. Байдушність і непевність завітровичого дня відбиваються на ликах цілого громадянства. Ніхто не укладає ніяких планів на завтра, всі живуть з дня на день.

Один тільки Український Сирітський Захист ім. Горніквичка розвивався до недавня джягарю. Він розпочав свою діяльність щозим в останніх днях перед припиненням тільки кількох воєнних сіротам. Та в останні 20 вересня агорів до тед власний діл товариства разом зі всіми прихильниками принама на зиму. В одній хвилі знайшлися сироти на улиці без даху над головою. Колюб не великодущність старенької мамі, Петровичеві і д-ра Ікаловича, прийшлиоби було розпустити всі сироти і пошити їх на подальшу судьбу. А та помісиче їх на час в просторих кімнатах в домі гром. Петровичеві при головному місці міста. Та всеж така недостача власного дому глибоко відчуває всі дівчора, як примісиче в „Захисті“ сироти, так також міжанські діти, що збиралися в „Захисті“ на щонедільних сходинах. Пригтовування до адвигнення нового дому розпочалися, але при найліпшій волі цілого населення Болеківщини сама будова мабуте не скоро розпочнеться по причині великанських нинішніх коштів матеріалу і робітників.

Одною з підлож життя болеківського громадянства понад звичайну сирь-буденцину серед теперішнього нашого політично-національного лихоліття був також український театр під управління гром. Косака. Двома наворотами гостив він по кілька тижнів минулого року в Болеківці і за обидва рази виставив близько пів сотні пєс в стилі польського „Сокола“. Поводження має незвичайне. Сая ніколи не світила пустокою, а в суботі і неділі зиповнена була все по береги. Нубудка одушевілялася гротом старших артистів: Рубачка, Шеретича, Нїжаківського, Остаповичев, Косаків і Сорочка. Ефект відомий нових сил, що ставлять щозим перші ступні на сцені; всі вони роблять надії, що після невсипучої щирої праці стануть згодом окрасою нашої сцени. Як нас інформовано, заантажовано вже ще кілька нових визначніших сил з поміж Наддніпрянів до своєю театру. Коби тільки вони випотували як слід прагання та усунули спустошеня, яке залягло надій сени віна. Та

ДЕКРЕТ ПРО УКРАЇНІЗАЦІЮ.

Рада народних комісарів української соціалістичної радянської республіки ухвалила дні 21. вересня 1920 р. слідуючий декрет:

1) Доручити народному комісаріату просити спішно розпорядити лян для широкого розвитку шкільних та просвітних установ усіх ступнів і розрядів з українською викладовою мовою.

2) негайно вестти обовязково вивчення української мови у всіх шкільно-просвітних установах з українською викладовою мовою.

3) Звернути увагу на особливу сербозне вивчення української мови у всіх шкільно-просвітних і тимчасових установах по підготовці робітників просвіти, при чому частину їх зараже треба перевести на українську шкільну мову.

4) Поставити за обовязок державному видавничству потурбуватися по згоді з народним комісаріатом освіти про задовольному складстві підручників на українській мові, а також красного писмьства, та інших видань.

5) Народному комісаріату праці і народному земельному комісаріату видавати свою пропагандистичну літературу переважно на українській мові.

6) Поставити в обовязок виконавчим комітетам мати в кождому губернійному місті не менш одної української газети.

7) Народному комісаріату освіти через його місцеві органи негайно організувати у всіх губерніях і повітових містах вечірні школи для навчання радянських службовиків української мови.

8) Поставити в обовязок всім радянським установам потурбуватися притягати співробітників, що знають українську мову і можуть задовольняти на ній потреби населення.

9) Поставити робітничо-селянській інспекції слідкувати за досконалим виконанням цього декрету.

САВЧОНИЙ ВЕЧІР В ЧИТАЛЬНІ „ПРОСТІТ“ НА ЛІЧКОВОЇ У ЛЬОВІ.

В неділю, 2. січня с. р., відбув в читальні „Простіт“ на Лічкової другий савчоний вечір з нагоди 62. роковин існування матріного товариства. В доміні читальні, прибраний літньо-зелено, зібралася гостий так багато, що не всі могли поміститися. Голова читальні, відспівав пісню гарно й уміло, Чотиріохити Слави Шимельського зворушалося і з великим зрозумінням виголосила два статки, які викликали загально-велике враження. Гарно декламував також 10-літній ученик школи на Лічкової імени князя Льва Марків. Пра на шітри гром. Кахичевичини і декламация гром. Полонієвни виклап дуже гарно. Відспівання народного гимну завершилися се свято, яке на довго лишиться в пам'яті присутніх. Пєст.

БІЛОРУСЬКІ І ЛИТОВСЬКІ СПРАВИ.

„Зелений дуб“. Польські часописи надрукували інформацію „Польпреси“, що Балахович передав команду над добровольчюю російською армією своїмю братом, а сам став на чолі білоруських повстанців, що боються тепер з польськими“.

Вістка та фальшива. Білоруські повстанці мають звязки тільки з І. бригадою військ Білоруської Народної Республіки, що є під командою Якубчикова. Балахович командує тільки т. зв. „Зеленим Дубом“, організацією білоруських містифікаторів, що находитися не в глибоких лісах Полісся, але на крайківському передмістті у Варшаві — в Саському готелю і займається тим, що відлучку побіди спеціально для часописку „Свобода“, кажуць, що генерали на старість дитиниють... („Білоруське Слово“).

Литовське населення у Вільні не хоче посередництва Варшави.

Орган Литовців у Вільні „Вільні“ висказав бажання безпосередніх переговорів колективного уряду з віленським, без посередництва Варшави.

Білоруські часописи у Вільні.

У Вільні виходять такі білоруські тижневики: „Наша Ніва“, „Крипіца“ і „Наша Душка“.

В ПОЛЬЦІ.

Зеліничка диктатура.

Рада міністрів потвердила склад зеліничної ради, яка об'їме диктаторську владу над зеліничинами. До сеї ради належать: ген. Аоряд-Найдегавєр як провідник, Коцкачєвський Цюб. Шпєтер, б. начальник польської дирекції.

Що каже Ллойд Джордж про теперішнє положеннє в Європі.

ПРЕМЕН, (Німеччина), 28. січня. — Сотки емігрантів, котрих приїждать до Бремен, Гамбург і до Данцига, звертають домія, заки вони се доставляють місце на кораблях до Америки.

Богато в трагічних сцені емігрантів, коли корабельні лікари їм скажуть, що їзза небудїм вступ до Америки заборонені.

Недавно в Бремені завершено домія сто емігрантів із числа 600, котри вибиралась до Америки.

Найбільше їде людей з Чехословаччини, Подляції і Югославії.

ГРЕБЦЬКО-РУМУНСЬКІ КОРОЛІВСЬКІ ВИНАЧЕННЯ.

АТЕНІ, (століція Греції), 27. січня. — Грецький князь Юрій одружується з румунською княжною Евангистотою в Букарешті, столиці Румунії, в часі між 10 і 15 лютого с. р.

На шлюбні заступати-муть грецького короля Константина князя Микола з княгинєю.

В другій половині лютого знава в Атені буде вінчання румунського престолонаслідника Кароля з грецькою княжною Ордією. Румунський король Фердинанд, на буде присутній на сім вінчанні.

Аліянти признали Латвію й Естонію.

ПАРИЖ, дні 27. січня. — Крім справ про Туреччину, Німеччину й Латвію, аліянцька Найвишша Рада в Парижі обговорювала також питання про ноці держави, що повстали на окраїнах бушвої Росії.

На конференції Найвишньої Ради постановлено признати Латвію й Естонію незалежними державами. Питання про справу Грузії і других республік відложено на пізніше.

Німеччина має заплатити 300 біліонів золотих марок відшкодовання.

ЕКОНОМІЧНИЙ ТЯГАР НА НІМЕЦЬКИЙ НАРД ХОТЬЯ РОЗЛОЖИТИ НА 42 РОКИ.

ПАРИЖ, 28. січня. — Соьогодні вечером аліянцькі експерти (знавці) згодилися на план плачення німецького воєнного відшкодовання.

Той план має дві сторони:

1. Німеччина має заплатити протягом 42 літ рад річних рат в розмірі від двох до шести біліонів (мільярдів) золотих марок.

2. Німеччина має платити протягом 42 літ аліантам 12½% податку від загальної суми свого річного експорту (виножених артикулів).

Е притім дві важні річі: Перше, нема означеної загальної суми, яку Німеччина мусить заплатити; а друге, постаново не є важна без згоди Німеччини.

В суботу, 29. с. м. сей план приїде під наряду нової аліянцької конференції, і якщо не буде несподівано, то весь план буде прийнятий.

Німеччина мала б платити протягом перших п'яти літ по два біліони золотих марок; по 4 біліони протягом дальших п'яти літ, а відтак по 6 біліонів протягом дальших 32 літ. Се дає б загальною суму 222 біліонів золотих марок.

Про те, скільки аліанти дістан б з 12½% податку на німецький експорт, годі знати агорі. Тільки в приближенню можна сподіватися, що за 42 роки аліанти стягнуть б з Німеччини до 50 біліонів золотих марок.

Загалом стягнути б з Німеччини мало не 300 біліонів марок в золоті.

Що каже Ллойд Джордж про теперішнє положеннє в Європі.

НАЙТЯЖИМ ПИТАННЄМ ДО РОЗВ'ЯЗКИ Є ТЕ, ЩО КОЖДА ДЕРЖАВА ХОЧЕ СПЛАТИТИ ДОВГУ В ЗОЛОТІ, А НЕ У ПРОДУКТАХ, А ЄВРОПА ЗОЛОТА НЕ МАЄ.

ПАРИЖ, 28. січня. — Согодня по обід розмовляв з британським прем'єром Ллойдом Джерджем про еконо се положення Європи.

— Що є найтяжчим питанням теперішнього часу у поровненій відбудові Європи? — спитав я англійського президента міністрів.

Осьцо: — каже Ллойд Джордж. — Всі аліянцькі держави годяться на тім, що Німеччина має платити відшкодовання експортом, а знову всі ті держави також годяться, що вони не хотять німецького експорту.

Франція хоче, щоб Англія брала німецький експорт і дала змогу Німеччині платити відшкодовання Франції. Ми ж знаємо, що Франція більше потребує німецького експорту ніж ми. А Ваш пан Гардінг каже, що Європа не може платити Америки довгів товарами.

Всі держави хотять охорони для своєю промислуду, хотять сплати довгів готівкою і то в золоті.

Се є найтяжчим розвазка не тільки для Комісії Відбудови, але для цілого світа.

До тих слів Ллойда Джорджа слід додати, що Німеччина давала Франції минулого року товарів на п'ятеро біліонів марок, а вона зяла тільки на 20 мільонів.

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО ЯКЩО ВИ МУСИТЬ ЗАБРАТИ СВОЙ ВИСІДК ІЗ СИБІРИ.

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиці Туреччини, 28. січня. — З приводу спору президента Далекоозерної Республіки Сибірі, Краснорічкова, з Я. Пондє, бездартно дещо з Москви каже, що Японія мушє додержати втривченні і забрати свої війська із Сибірі.

АДРЕСА ПРЕДСІДАТЕЛЯ У. Н. СОЮЗА.

Подається до відома інтерв'юваній, що адреса головного пресідєлєтєля У. Н. Союзу є сїдує: У. Н. СОЮЗ, 1000 БРОУДВей, Нью-Йорк.

1000 БРОУДВЕЙ, Нью-Йорк.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1888

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 15, 1918.

Subscription rates table with columns for one year, six months, three months and by mail.

Address: SVOBODA, 88 Grand Street, Jersey City, N. J.

Telephone Administration & Retailing - 488 Montgomery. Wholesale from warehouse Upr. Narodnoho Sojuzu - 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

Передплату найбільше вислати на поштової або експресової конто-ордером... Foreign News Order, 15 cents per copy.

Address: SVOBODA, 88 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

КОНСОЛІДАЦІЯ ЧИ РОЗ'ЄДНАННЯ?

(Надслана стаття).

Під наведеним в горі наголошено поміщена була у "Свободі" стаття Александра Ковалевського, передрукована з віденської "Воли". А Ковалевський полемізує в сій статті з ідейним членом г.а. укр. радикальної партії, д-ром Назаруком, що до його поглядів на консолідацію (з'явку) українських партій для борби за будучину українського народу.

серед Ляхів, від якихим наглядом і на якихим хлібі та як більшість Директорії опинилася за границю, у Відні і Празі! — Що повинен був Петролар тоді зробити? Повинен був, як тільки можна йому втіти з ляхської "гостини", вийти за границю там, де є більшість Директорії, повинен був скликати Директорію (було би їх 4 члени разом) і ціла Директорія повинна була починати законні (православні) заходи, аби утворити нове правительство, залучити партії, охоронити рештки війська, вести за границю місць, заграницю політику і т. д. Якже Ляхи не пускають за границю, то він повинен був потайною дорогою вислати урядове письмо до тих трьох членів Директорії, що за границю (Шевця, Макаренка і Петрушевича), що він зрікається свого місця в Директорії, а бодей що він дає їм право рішати всі справи законом без него. Тоді були б правдивий і законний "центр" в нейтральній місцевості (самозваній) ніби центр в Тарнові, в Польщі. Там він мусить так панувати, як Ляхи загравлять.

П. Стах. В ЦАРСТВІ НОЧІ.

Чорно... душно... спійнят очі. Впад гряди не дивують. Під зямлем в царстві Ночі Квітні Сонця не швигуть. Та в душі, а вніз знебуляй, Це всім гряди зогні. І не зникли в міл мінувалий Жоді жданой нісї.

УКРАЇНЬКА ГРОМАДА В БЕЙОН, Н. Д.Ж., НА ПОМІЧУ УКРАЇНСЬКИМ СІЧОВИМ СТРІЛЬЦЯМ

Український співачко-драматичний кружок "Бандурист" в Бейон, Н. Д.ж., вислав дня 26 с. м. дрезфом "Американ Експрес Компен" 40 (сорок) доларів на поміч голодним і негодним українським жовнерам, що тепер перебувають в робітнім таборі в Ліберці (Райхенбергу), в Чехословаччині. Жертви зложили: Співачко-драматичний кружок "Бандурист" \$5.75; Петро Кудрик \$5.00. По \$2.00: Н. Жирин, Н. Федірко, А. Коргут, Н. Пугас, М. Клубко, І. Іван Курно, Лука Гавазюк. По \$1.00: Іосиф Корбин. По \$1.50: Олександр Ревуцький, М. Пасічник, Ан. Корнак, Ан. Баалоний, Іосиф Осуєць, Дмитро Корнелій, Іван Лабай, П. М. Липовий, І. Закалюканич. По 50 центів: Д.м. Павлович, Марія Ковальська, Пам'яту Кущир, К. Гринчик. По 25 центів: Вас. Могіла, Петро Язвинський, Танах Павлович, Пр. Жирин, Вас. Петрушник, М. Петрик, Мик. Тарновський, Петро Макогон, Ев. Павлунович, Н. Фединин, і Ю. Водунич. Разом зібрано \$40.00.

ПІД РОЗВАГУ.

(Надслана стаття).

Чом так гдухо та німо днесь в нашій політичній життї? Чом так скрито викрадається днесь всяка політична думка з уст нашої емігранції, еміграції, котра доведана в політиці днювала і нчувала? Чому вона зашла на борги пропасти тай заснула над ним глибоким сном? Чом не чути нівідки про якусь політичну акцію серед американських Українців?

А тимчасом неоправдана зневага шораз то грубішою корою закравше духа серед нас. Куди не поглянеш, всюди недобрє, віра з нехитістю, як разить очі. Народ мов те розпоране мураліско кидється на всі сторони, та якось не може зібратись до спільної роботи.

По найбільш невдах політичних заходів колишніх партій тяжить гіркий спомин, та не сидно ніякої ініціати до повнового громадянського життя. Мов настрачені стада наших громади по цілій Америці бозяко дивляться одні на других, та якось годі їм взятися знова за якусь думку політичну, — приступити до спільної праці. Центральні наші організації, на котрих ми звикли так багато числитися, днесь по якимсь неоправданним причинам проділились мовчанкою в так звачку хвилью. А наші часосипи пускють плазом те, чого править від нас сучасне невідрадне положення Галицької України.

Гей народі! Чи не бачиш образу мур і терпіння наших братів? Чи не відчуваеш потреби заговорити перед цілим світом про кривду, про зневагу, про злочин над нашими братами? Де наші протести до цілого світа? Де наші меморіали до Лиги Народів? Де наші заходи у неоновбраного президента і правителівства Злучених Штатів? На українське питання світ дивиться з неїм розумінням, а на нашу частку обстоєне за нас. Чому ж ми не піднімаєш з просяною? Чому не покликатиш знова у спільну раду, та не почати нову акцію?

По найбільш мстях серед нашої іміграції творяться нині нові огнища місцеві, та вони обмежуються виключно на започаткованій акції, а про політичну діяльність ні слуху. Чому ж тісамі місцеві огнища не можуть думати і про політичну діяльність? Брак центральної організації дається відчувати шораз нагляднішю, бо ще і тепер пора на живну частку нашу в покладженню дальшої долі Галицької України. Як на чинсь думку неможливо зійтись нам в одну спільну організацію, так пожеданім є, щоб місцеві огнища співділяли взаємно, а певно пришло би до якогось загального порозуміння.

Пам'ятаймо, що самою допомоговою акцією не поліпшимо політичного становища нашого краю. Ми тут можемо говорити про всі неправди, всі кривди польсько-шляхетські на Галицькій Україні, на котрі нинішній світ мусів би звернути увагу. Зорганізовані громади як в Шикаго, Скрантоні, Філадельфії і інші, повинні заговорити про се в часосипах та закликати до спільної акції дубої громади. Нам потрібно йти з чинними людьми до нововбраного президента; нам треба даватися до сенаторів, конгресменів і представити їм самі найважші і сумні факти, які говорять про польські порядки та варварства в нашій краі.

Брак вміння гадок, брак заохоти, погублюють неорганізовані наші громади в ще більший бездіяльності, а невадні промахи є пострахом може ще сьогодні не в одній громаді. Відчуваємо се і бачимо сумні наслідки, та годі їзза того з заложеними руками чекати на когось, хто зробив би за нас те, що ми самі повинні були вже давно зачати.

Добре знаємо, що саме і те, що американські Українці можуть багато, а може і найбільше причинитись до поліпшення політичного і матеріального становища ограбленої і поневоленої своєї Вітчизни в Європі. В той час, як наші брати дома напружують всі свої сили, щоб скинути ляхське ярмо; у тую пору, як всякі міждержавні збривах наші представники уперто домагаються справедливого виміру для Галицької України, — в тойсамий час ми, американські Українці, повинні прийти їй з усюкою помічю, щоб вони могли вчасно одержити і на нашу гомосі, та щоб рішачі держави застановили над нашім голосом недовдоволення і обурення проти несправедливості, заподіяної нам на мировій раді. А ми противно, заневахи всяку акцію в тім напрямі; опустити байдужно руки, та оправдуємо себе своєю власною огидливою мнущістю.

Народ по найбільш мстях ворухнується; шукає нового виходу, а діяльність своєю говорить про можливість повноної спільної праці. Вистарчить, щоб влівовий одишч (як є який) чи там гурти віра з пресою заговорили в народі; подади його нові розумні напрями, — а тоді той знеохочений народ йшов би з більшою моральною і матеріальною помічю своєї Вітчизни.

Коваленко.

СТАНЬТЕ ЦІЛОРОЧНИМ ПЕРЕДПЛАТНИКОМ "СВОБОДИ"!

Станьте щорічним передплатником самі і другим разьте. Чим більше підплате "Свободі", тим ліпшою її робить, а не для того йогошого тільки для себе самого і для всього загалу.

Притім пам'ятайте, що виданню "Свободи" для кожного щорічного передплатника, що прише його передплату, премію в книжках (писемно відручєдплатника) зарплати двох доларів.

Нехай не буде писемного укрива в Злучених Штатах, Канаді, Бразилії, котрий не був би передплатником "Свободи"! Кожий Українець повинь брати своїм власним, самостійним передплатником свого гасця, а не стояти в чужій ласці і чинити поштену геть, або чужо, або жадно, як часом годі похваляти або купити. Чому маєте собі жалувати? Досить, що Вм другі жалують. Зараз ним мале передплату і шпільте за себе до "Свободи"!

ЗАПОВІТ.

Я спитав разу буйного вітру Якби стави мій вітер молодий. Влівай мене вітер свавільний: "Вдур прозорий, як вітер, як дим!" Я спитався мотузного моря: В чім залюнає гайда бунт? Відповів мені шуми моря: "Помовлявчиш буда, брате, як я!" Я спитався високого сонця: "Як зорю малюй Говорі!" Не промовило сонце нічого, Але серце яке знало: "Гора"

Переклав Остап Лущий.

Пішьте до "Свободи", що робить Ваша громада; як збирє поміч для Галицької України; як уладує віча, концерти, представлення. Напишіть також, як нічого не обить і подати те, чому. Допіси написані коротко, виразно, чітко, по одній стороні паперу і на картках невеличкі будуть, але поміщені атору. Допіс, нечіткі дописи, писані на великих картках паперу, мусять бути чекати своєї черги.

